

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ИВЭЭЛ ДОР
МОНГОЛЫН БАГШ НАРЫН VIII ИХ ХУРАЛ

МЭРГЭЖИЛТЭЙ БОЛОВСОН ХҮЧИН БЭЛТГЭХ ТОГТОЛЦООНЫ ШИНЭЧЛЭЛ

Илтгэгч: Х.ТАМИР

БШУЯ-ны Дээд боловсролын бодлогын
удирдлага, зохицуулалтын газрын дарга

www.event.edu.mn

2024.04.11-12

САЛБАРЫН СТАТИСТИК /2023-2024/

بۆيۈك بىلىم ۋە پەن خادىملىرى ئىشلىرى مىنىستىرلىقى

	нийт	төрийн	хувийн	нийтийн
Сургууль	64	16	45	3
Суралцагч	145345	80133	27258	7954
Суралцагч	Бакалавр 113322	Маг/доктор 29231		Диплом 2792
Сургууль	33 Их сургууль	30 Дээд сургууль		1 Коллеж
Элсэгч 22707	Диплом 671	Бакалавр 19256	Магистр 2511	Доктор 269
Төгсөгч 23314		Өмнөх онд 32925	Буурсан 29.2	
Үндсэн багш 5112	Бакалавр 223	Магистр 2643		Доктор 2241

60,363 (41.5%)
ОРОН НУТГААС УЛААНБААТАРТ
СУРАЛЦАЖ БУЙ ОЮУТНЫ ТОО

9,289 (6.3%)
ОРОН НУТАГТ СУРАЛЦАЖ БУЙ
ОЮУТНЫ ТОО

6,701 (5.7%)
ДОТУУР БАЙРАНД АМЬДАРЧ БУЙ
ОЮУТНЫ ТОО

488 (0.33%)
ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ
СУРАЛЦАГЧИЙН ТОО

МЭРГЭЖЛИЙН ЧИГЛЭЛ, ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

39276

Шаардлагатай инженер,
техникийн ажилтан

14874

Өнгөрсөн 5 жилд төгссөн
инженер техникийн
мэргэжилтэн

55736

Өнгөрсөн 5 жилд эрх зүй,
бизнес, нийгэм,
хүмүүнлэг чиглэлээр
төгсөгч

Боловсрол 17660

Урлаг, хүмүүнлэг 7889

Нийгмийн
шинжлэх ухаан 6761

Бизнес удирдлага
эрх зүй 31086

Байгалийн ухаан,
математик 2416

Мэдээлэл харилцаа
холбооны технологи 2754

Инженерчлэл үйлдвэрлэл
зохион бүтээлт 14874

ХАА,
ой загасны аж ахуй 1479

Эрүүл мэнд,
нийгмийн хамгаалал 3756

Үйлчилгээ 10288

بۆسөн 5 жилд төгссөн
инженер техникийн
мэргэжилтэн

ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ

Дээд
удирдлагын
засаглал

боловсролын
тогтолцоо,

Сургалтын үйл ажиллагаа: Элсэлт,
сургалт, үнэлгээ, төгсөлт

Санхүүжилтийн олон талт эх
үүсвэр, санхүүгийн бие даасан
үйл ажиллагаа

بۆسөн
ئىشلىرىنى
بىخەتەر
ئۆزگەرتىش

Дээд боловсролын сургалтын
байгууллагын ангилал, хэв
шинж

Магадлан итгэмжлэл, чанарын
баталгаажуулалт

Сургалтын байгууллагын
зохион байгуулалт

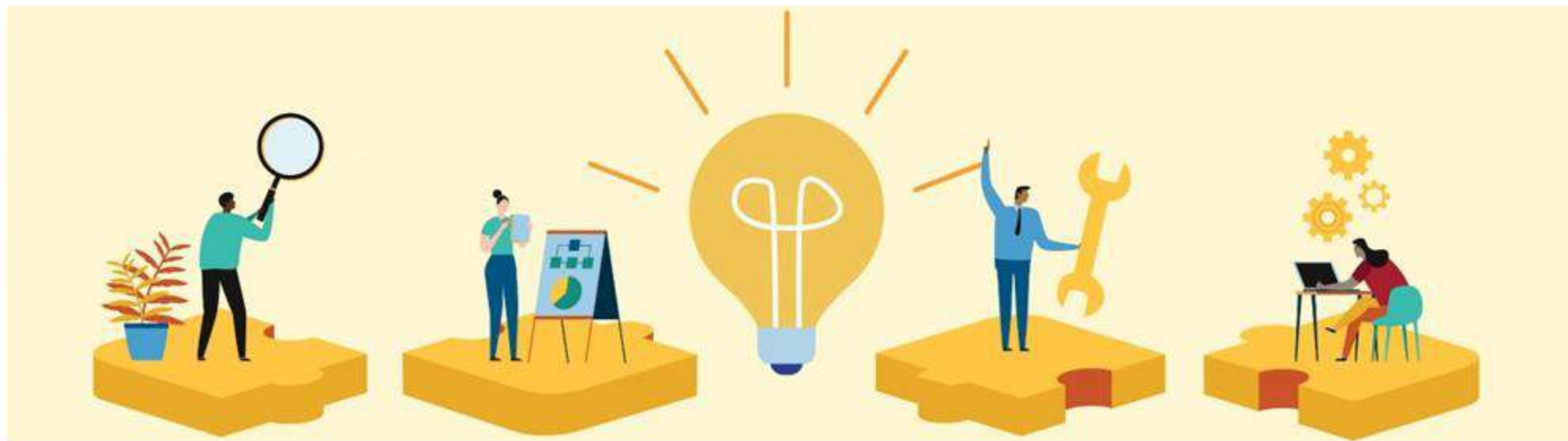
Эрдэм шинжилгээ, судалгаа
хөгжүүлэлт, судалгааны ёс зүй

Гүйцэтгэлийн үзүүлэлтэд
суурилсан хяналт

ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ЗОРИЛГО

Дээд боловсролтой иргэн:

- нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах,
- дэвшилтэт шинэ санаа, судалгаа, инновацыг хөгжүүлэх, бүтээлчээр ашиглах,
- олон соёлын орчин ажиллаж, амьдрах чадвартай
- ёс суртахуунтай иргэн бэлтгэх.

БОЛОВСРОЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
ЯАМ

ЗГ-ЫН ТОГТООЛ:
2021 оны 321

**СУРГАЛТ-ЭРДЭМ
ШИНЖИЛГЭЭ-
ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН
ЦОГЦОЛБОРООР
ХӨГЖҮҮЛЭХ**

ХӨШГИЙН ХӨНДИЙ

**ОРХОН
ДАРХАН-УУЛ
ӨМНӨ ГОВЬ**

/МБС+ ПТК+Коосен/

Судалгаа, инноваци,
үйлдвэрлэлийн төвүүдийг
бий болгох

ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ ᠤᠯᠤᠰ
ᠰᠠᠭᠰᠢᠨ ᠭᠠᠰᠢᠷ

ИНЖЕНЕР, ТЕХНОЛОГИ, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЧИГЛЭЛЭЭР ТЕХНОЛОГИЙН КОЛЛЕЖИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ

ТЭРГҮҮЛЭХ МЭРГЭЖЛИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР ШАТАЛСАН СУРГАЛТЫГ БИЙ БОЛГОЖ ХӨГЖҮҮЛЭХ БОДЛОГО ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХҮРЭЭНД:

Засгийн газрын 2022 оны 293, 2023 оны 306, 307 дугаар тогтоолоор

ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠮᠤᠩᠭᠡᠨ
ᠲᠡᠬᠤᠯᠡᠭᠡᠨ
ᠬᠣᠯᠡᠵᠢ

ШУТИС-ийн Коосэн хөтөлбөр

1 ШУТИС-ийн Өмнөговь аймаг дахь Технологийн дээд сургууль

- Уул уурхай
- Эрчим хүч
- Мэдээллийн технологи
- Механик

2 Орхон аймаг дахь Технологийн цогцолбор дээд сургууль

3 ШУТИС-ийн харьяа Технологийн коллеж

ХААИС-ийн Коосэн хөтөлбөр

1 ХААИС-ийн Дархан-Уул аймаг дахь салбар сургууль

- ХАА-н онцлогтой
- Эрчим хүч
  - Мэдээллийн технологи
  - Механик

ШУТИС-ийн харьяа

Орхон аймаг дахь Технологийн дээд сургуулийг цогцолбор болгон хөгжүүлэх

Ахлах сургууль

Мэргэжлийн боловсролын сургууль

Политехник коллеж

Коосэн коллеж

Дээд сургууль коллеж

- Уул уурхайн ашиглалтын технологи
- Металлургийн технологи
- Баяжуулалтын технологи
- Хими, хими инженерчлэл
- Геологи, эрдэс судлал
- Уул уурхайн тоног төхөөрөмжийн ашиглалт
- Механик инженерчлэл
- Г. Мэт технологи инженерийн чиглэлээр төрөлжсөн "сургалт- эрдэм шинжилгээ- үйлдвэрлэл"-ийн шаталсан сургалтын тогтолцоо бүхий цогцолбор их сургууль болгон хөгжүүлэх зорилгоор зохион байгуулалтын өөрчлөлтүүдийг хийсэн

Шинээр нээсэн Коосэн хөтөлбөрт нийт 127 суралцагч 3 сургууль дээр суралцаж байна.

ДЭЭД БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

ЗГ-ЫН ТОГТООЛ:
2022 оны 293
2023 оны 306,307

Дээд боловсролын
сургалтын байгууллага

64 (88)

Их сургуулийн харьяа
политехник коллеж

● 6 (10)

Их сургуулийн
Ахлах сургууль

12 (9)

BAГШ
VIII ИХ ХУРАЛ
ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠶ᠋ᠢᠨ
ᠶ᠋ᠢᠨ
ᠰᠤᠷᠭᠠᠯᠠᠭ᠎ᠠ
ᠶ᠋ᠢᠨ
ᠮᠣᠩᠭᠣᠯᠤᠯᠤᠰ

ДЭЭД БОЛОН ТЕХНИКИЙН БОЛОВСРОЛЫН ШАТАЛСАН СУРГАЛТЫН ТОГТОЛЦОО БИЙ БОЛГОХ

Техникийн боловсрол, дээд боловсролын шаталсан сургалтын тогтолцоо бий болгох бодлогын хүрээнд сургалтын байгууллагуудыг өөрчлөн зохион байгуулсан

ЗГ-ын 2023 оны
306 тогтоолоор

ХААИС-ийн харьяа

Сэлэнгэ аймгийн
Шаамар суман дахь МСҮТ

Сэлэнгэ аймаг дахь МСҮТ

Сэлэнгэ аймгийн Шаамар суман дахь **Политехник коллеж** /ХАА-н Газар тариалан, агро инженерийн салбар дундын дадлагын бааз/

Булган аймаг дахь МСҮТ

Булган аймаг дахь Хөдөө Аж Ахуйн МСҮТ

Булган аймаг дахь **Политехник коллеж** /Мал аж ахуй, газар тариалангийн төрөлжсөн сургалттай/

Төв аймгийн Заамар суман дахь МСҮТ

Төв аймгийн Заамар суман дахь **Политехник коллеж** /Мал эмнэлэг, Мал зүй, Уул уурхайн нөхөн сэргээлтийн төрөлжсөн сургалттай/

ШУТИС-ийн харьяа

Хөвсгөл аймаг дахь Политехник коллеж /Байгаль орчин, Ойн аж ахуй, аялал жуулчлалын төрөлжсөн сургалттай/

Хөвсгөл аймаг дахь **Политехник коллеж**

Механик тээврийн сургуулийн МСҮТ

Үйлдвэр, технологийн сургуулийн МСҮТ

МУИС-ийн Худалааны сургуулийн МСҮТ

ШУТИС-ийн харьяа Политехник коллеж /Хүнсний технологи, механик, ой модны төрөлжсөн сургалттай/

ШУТИС-ийн Өмнөговь аймаг дахь Технологийн дээд сургуулийн харьяа **Политехник коллеж** /Уул уурхай, эрчим хүч, мт/

Өмнөговь аймаг дахь **Политехник коллеж**

СУИС-ийн харьяанд Мэргэжлийн боловсролын сургууль шинээр байгуулсан /Гайз дэлгэцийн арын албаны техникч, гэрлийн техникч/

ҮБХИС-ийн харьяанд Батлан хамгаалахын Политехник коллеж /Танк, цэргийн техникийн механик г.м /

ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠸᠢᠮᠢᠨ
ᠶᠡᠬᠡ
ᠬᠤᠷᠠᠯ

بۆسөн хүчин бэлтгэх шаталсан сургалтын тогтолцоо

4	Мэргэшүүлэх хичээл	ДБ/Бак/
3	Мэргэжлийн хичээл	
2	Мэргэжлийн суурь хичээл	
1	Ерөнхий суурь хичээл /АХэл, Түүх, Мат, Физик г.м /	

Ерөнхий суурь хэсэг бүрэн дунд ба дээд боловсролын түвшинд МЧХТ эзэмшүүлэхэд чиглэсэн агуулгатай, СТ-ний 45 багагүй, 55 ихгүй хувь байна. ЕБ-ын БДБ-ын агуулга 75 багц цагаас багагүй байна

ДБ/Дэд бак/ 167кр	
МБ+ТБ	12
ЕБ	11
	10

4	ПТК	+1
3		12
2	МБС	11
1		10

ДБ/дэд бак/	
	3
ПТК	2
	1
12	
ЕБС	11
	10

ХӨГЖЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ БОЛОН ЭРЭЛТТЭЙ МЭРГЭЖЛИЙН ЧИГЛЭЛ

ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠮᠤᠤᠯᠤᠯ
ᠤᠯᠤᠰ
ᠤᠨ
ᠤᠨᠠᠨᠢ
ᠮᠤᠤᠯᠤᠯ
ᠤᠯᠤᠰ
ᠤᠨ
ᠤᠨᠠᠨᠢ

1 Монгол улсын урт болон дунд хугацааны бодлого, эдийн засгийн тэргүүлэх, чиглэл, ШУ, инновацын тэрүүлэх чиглэл, бүс нутгийн хөгжлийн төлөвлөлтийг хэрэгжүүлэх тэргүүлэх мэргэжлийн жагсаалт

2 Тухайн салбарын хүний нөөцийн хомсдол үүссэн байгаа эрэлттэй мэргэжлийн жагсаалт

3 Тухайн салбарын суралцагч болон төгсөгчийн тоо, ирээдүйд шаардлагатай ажлын байрны тоо, бусад үзүүлэлтэд үндэслэн тодорхойлох аргачлал боловсруулсан.

МУ-ын ЗГ-ын 2023 оны 115 тогтоол

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2023 оны 05 сарын 29 өдөр /Дунд /115/ тогтоол

Хөгжлийн тэргүүлэх болон эрэлттэй мэргэжлийн чиглэл батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг үндэслэн "Алсын хараа-2050" Монгол улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. "Монгол Улсыг хөгжүүлэхэд шаардлагатай дээд боловсролын тэргүүлэх мэргэжлийн чиглэл"-ийг 1 дүгээр хэсрэлт, "Дээд боловсролын эрэлттэй мэргэжлийн чиглэл"-ийг 2 дугаар хэсрэлт ёсоор тус тус баталсугай.
2. Тэргүүлэх болон эрэлттэй мэргэжлийн чиглэлээр их, дээд сургуульд суралцагч элсүүлэх тоо, алсатийн босго оноо, суралцагчид эзэл олгох хэмжээний тоог тогтооход баримтлах аргачлалыг боловсруулан баталж, мөрдүүлэхийг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд Л.Энх-Амгаланд даалгасугай.
3. Мэргэжлийн болон төлөмийн боловсролын сургалтын байгууллагад мөрдөх мэргэжлийн чиглэл, индексстэй үндэслэн мэргэжлийн боловсролын салбарын тэргүүлэх болон эрэлттэй мэргэжлийн чиглэлийг тодорхойлж батлуулахыг Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд Л.Энх-Амгаланд даалгасугай.
4. Энэ тогтоол гарсантай хойногдоолын "Боловсролын эзэлгэйн сангийн талаар авах арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын 2020 оны 2 дугаар сарын 19-ний өдрийн 70 дугаар тогтоолын 1 дүгээр заалтыг хүчингүй болгоод тооцусугай.

Мэргэжлийн нэр	Боловсролын түвшин				
	Дунд	Хөгжмийн	Мэргэжлийн	Мэргэжлийн	Дунд
И-1. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-2. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-3. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-4. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-5. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-6. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-7. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-8. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-9. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-10. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-11. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-12. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-13. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-14. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-15. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-16. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-17. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-18. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-19. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-20. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-21. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-22. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-23. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-24. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-25. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-26. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-27. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-28. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-29. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-30. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-31. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-32. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-33. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-34. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-35. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-36. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-37. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-38. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-39. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-40. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-41. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-42. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-43. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-44. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-45. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-46. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-47. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-48. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-49. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-50. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-51. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-52. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-53. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-54. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-55. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-56. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-57. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-58. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-59. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-60. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-61. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-62. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-63. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-64. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-65. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-66. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-67. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-68. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-69. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-70. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-71. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-72. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-73. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-74. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-75. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-76. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-77. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-78. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-79. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-80. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-81. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-82. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-83. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-84. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-85. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-86. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-87. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-88. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-89. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-90. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-91. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-92. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-93. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-94. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-95. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-96. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-97. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-98. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-99. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*
И-100. Ижтэжээлтэй ажилчин	*	*	*	*	*

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ САЙД: Д.ОЮУН-ЭРДЭНЭ

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЙД: Д.ЭНХ-АМГАЛАН

2023.07.20 07:20:11 Хурааны буй орны мөхөөрчлэлт
30.07.2023 Хурааны чөлөө, ажилгүй байдал
31.08.2023 Ман уул

Гадаад, дотоодын зээл, тэтгэлэг олгох, шинэ мэргэжил нээх, элсэлтийн хяналтын тоо тогтоох зэрэгт үндэслэл болно.

- 1 Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын гүйцэтгэлийн үзүүлэлт
- 2 Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын үндэсний эрэмбэ, чансаа, хөтөлбөрийн чанарыг 2 жил тутам үнэлэх
- 3 Олон улсын Times Higher Education байгууллагаас арга зүйн зөвлөгөө авч урьдчилсан эрэмбэ чансааг тогтоосон.

Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын
2023 оны А/240 тушаал

2023.10.16-ны өдөр ИДС-иудын эрэмбийг
албан ёсоор зарлаж,
<https://highreport.eec.mn/performance/rank>
сайт дээр байршуулсан.

1	 МУИС /Монгол улсын их сургууль/	83.5%
2	 АШУУИС /Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургууль/	75.4%
3	 ШУТИС /Шинжлэх ухаан технологийн их сургууль/	71.8%
4	 МУБИС /Монгол улсын боловсролын их сургууль/	65.6%
5	 ХААИС /Хөдөө аж ахуйн их сургууль/	60.2%

6	 Монгол-Германы хамтарсан Ашигт малтмал, технологийн их сургууль	56.1%
7	 Санхүү, эдийн засгийн их сургууль	52.3%
8	 Отгонтэнгэр их сургууль	52.1%
9	 Эм Зүйн Шинжлэх Ухааны Их Сургууль	50.4%
10	 СУИС /Соёл урлагийн их сургууль/	48.9%

ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠸᠢᠮᠤᠯᠤᠯ
ᠤᠯᠤᠰ
ᠶᠡᠨ
ᠤᠯᠤᠰ
ᠤᠯᠤᠰ
ᠤᠯᠤᠰ
ᠤᠯᠤᠰ

АХИСАН ТҮВШНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ

Их, дээд сургуульд ахисан түвшинд нийт **29528** оюутан байгаас магистрын түвшинд **25110**, докторын боловсролд **4418** суралцаж байна.

Хамгийн их оюутан суралцаж буй магистрын хөтөлбөр

Чиглэл	Оюутны тоо	Чиглэл	Оюутны тоо
Бизнесийн удирдлага	3515	Сэтгэл судлал	508
Боловсролын удирдлага	2846	Урлаг судлал	414
Эрхзүй	2313	Эдийн засаг	375
Боловсрол судлал	2070	Мэргэжлийн чиглэл тодорхойгүй	322
Эмнэлзүйн анагаах ухаан	1375	Уламжлалт анагаах ухаан	283
Бизнесийн менежмент	1075	Эм зүй	262
Санхүү	832	Гадаад хэл, шинжлэл	259
Төрийн удирдлага	798	Нүүр ам судлал	257
Нягтлан бодох бүртгэл	765	Нийгмийн эрүүл мэнд	251
Төрийн удирдлага	752	Сэтгүүл зүй	238
Эрүүл мэндийн удирдлага	659	Түүх	232

ҮНДСЭН ЦАГИЙН БА БАЙГАЛИЙН ШИНЖЛЭХ УХААН ИНЖЕНЕР, ХАА-Н СУРАЛЦАГЧ

Бизнесийн удирдлага
Боловсролын удирдлага
Эрхзүй
Боловсрол судлал
Эмнэлзүйн анагаах ухаан
Бизнесийн менежмент
Санхүү
Төрийн удирдлага
Нягтлан бодох бүртгэл
Төрийн удирдлага
Эрүүл мэндийн удирдлага

Их сургуулийн эрдэм шинжилгээ, судалгаа, технологи, инновацийн үйл ажиллагаа, судалгаа хөгжүүлэлт

Эрдэм шинжилгээ,
инноваци

АХИСАН ТҮВШНИЙ СУРГАЛТ,
СУДАЛГАА

Сургалтын бодлого

СУДАЛГААНЫ ПРОФЕССОРЫН
БАГУУД

- Профессорууд
- Судлаач-Багш нар
- Судлаач-Оюутнууд /Док, Маг, Бак-ын төгсөх оюутнууд/

СУДАЛГААНЫ НЭЭЛТТЭЙ
ЛАБОРАТОРИУД+ХҮРЭЭЛЭН, ТӨВ

- Эрдэм шинжилгээний ажилтан нар /lab coordinator/

СУРГАЛТ-СУДАЛГААНЫ БҮРТГЭЛ,
МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГЖ

- Зэргийн ахисан түвшний ба зэргийн бус сургалтууд

Судалгааны нээлттэй
лабораторийн нэгдсэн сүлжээ

Сургалт, ЭШ-ний бүтээлийн
мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ

Оюуны өмч, Start-up компани,
технологийн инкубаторын сүлжээ

СОНИРХОГЧ ТАЛЫН ХЭРЭГЦЭЭ, ДЭМЖЛЭГ
ЗАСГИЙН ГАЗАР, ШУА, ҮЙЛДВЭР, БИЗНЕСИЙН
БАЙГУУЛЛАГУУД, ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, ЭШ-НИЙ
БАЙГУУЛЛАГУУД

بەشەر
بەشەر

ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО

- Инженерийн сургалт, судалгааны чанарыг сайжруулж, инженерийн салбарыг хөгжүүлэх;
- Монгол Улсын аж үйлдвэрийн болон эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах;

ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- ✓ Коосэн хөтөлбөр
- ✓ Хамтарсан бакалавр
- ✓ Хамтарсан судалгаа

ТӨСЛИЙН ҮР ДҮН /2023 - 967 ХҮН СУРГАЛТАД ХАМРАГДСАН/

832

ИНЖЕНЕР
СУДЛААЧ

147

СУРЧ
БАЙГАА

139

МАГИСТР
ДОКТОР

- ✓ Хөнгөлөлттэй зээл 7,5 тэрбум иен

37

ИНЖЕНЕРИЙН
ХӨТӨЛБӨР

10

ТӨГСӨЖ
ЧАДААГҮЙ

64

ОЮУНЫ
ӨМЧ

- ✓ 2020-2034 онд төлнө

356

ОЛОН УЛСЫН
СЭТГҮҮЛД

/Web of Science, Scopus, JCR/

22

СУРГАЛТЫН
ЛАБОРАТОРИ

3

ШИНЭ
ТЕХНОЛОГИ

- ✓ 2023 он хүртэл 1,8 тэрбум иен төлсөн.

324

ДОТООДЫН
СЭТГҮҮЛД

40

СУДАЛГААНЫ
ЛАБОРАТОРИ

329

ИРЖ АЖИЛЛАСАН
ЯПОН СУДЛААЧ802 ТӨГСӨГЧ МОНГОЛДОО
АЖИЛЛАЖ БАЙГАА

/14 сая доллар/

ᠪᠠᠭᠰᠢ
ᠸᠢᠮᠢᠶᠢᠨ
ᠬᠤᠷᠠᠯ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРТ 1000 ЭМЧ, СУВИЛАГЧ, СУДЛААЧ БЭЛТГЭХ

ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО:

- Манай улсад бэлтгэгддэггүй нарийн мэргэжлийн эмч, судлаачийг бэлтгэх
- Эрүүл мэндийн салбарт дутагдалтай нарийн мэргэжлийн сувилагч, мэргэжилтэн бэлтгэх;

ХЭРЭГЦЭЭ, ШААРДЛАГА:

- Монгол Улсад оношилж, эмчлэх боломжгүй 24 өвчнийг эмчлэх технологийг нутагшуулах
- Төгсөлтийн дараах сургалтыг олон улсын түвшинд хүргэх
- Ахисан түвшний сургалтын чанар, эрдэм шинжилгээ, судалгаа боловсруулалтын ажлын чансааг олон улсын жишигт хүргэх

ГОЛ ҮР ДҮН:

1. Монгол Улсад бэлтгэгддэггүй, нэн дутагдалтай эмч, сувилагч, эмнэлгийн **мэргэжилтнээр хангана.**
2. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар сайжирч, **гадагшаа явах урсгал буурна.**
3. Төгсөлтийн дараах сургалтаар эмч, сувилагч, эмнэлгийн өндөр **ур чадвартай мэргэжилтэн чанартай бэлтгэнэ.**
4. Анагаахын шинжлэх ухаанд шинэ мэдлэг, технологи, инновацыг бий болгож нутагшуулна.

بەلگە
مەندىيە
مەندىيە
مەندىيە

ХБНГУ-Д 1000 ИНЖЕНЕР, ТЕХНИКИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН БЭЛТГЭХ

ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО:

Шинэ сэргэлтийн бодлогын хэрэгжилтийг хангах хүний нөөцийг бэлтгэх;

Тэргүүлэх мэргэжлийн чиглэлээр инженер, технологийн чиглэлээр шаталсан сургалтын тогтолцоог хөгжүүлэх;

ХБНГУ-ын инженер, технологийн мэргэжлийн хөтөлбөрийг Монгол улсад нутагшуулах, хамтарсан хөтөлбөр бий болгох;

ТӨСЛИЙН ҮР ДҮН /1000 ХҮН СУРГАЛТАД ХАМРУУЛАХ/

1000 ИНЖЕНЕР
СУДЛААЧ

200 ШАТЛАН
СУРАЛЦАГЧ

200 МАГИСТР
ДОКТОР

✓ 2025-2035 онд
хэрэгжүүлнэ

20 ИНЖЕНЕРИЙН
ХӨТӨЛБӨР

250 МЭРГЭЖИЛ
ДЭЭШЛҮҮЛЭХ

50 ОЮУНЫ
ӨМЧ

✓ 2035 он хүртэлх
зардлын хэмжээ
2,945,606 евро

200 ОЛОН УЛСЫН
СЭТГҮҮЛД

/Web of Science, Scopus, JCR/

20 СУРГАЛТЫН
ЛАБОРАТОРИ

20 ШИНЭ
ТЕХНОЛОГИ

400 ДОТООДЫН
СЭТГҮҮЛД

30 СУДАЛГААНЫ
ЛАБОРАТОРИ

100 ИРЖ АЖИЛЛАСАН
ГЕРМАН СУДЛААЧ

1000 ТӨГСӨГЧ МОНГОЛД
АЖИЛЛАНА

МОНГОЛ УЛСЫН
АМЬСГАЛЫН АКАДЕМИ

Монголын дээд боловсролын сургалтын байгууллагын шинэчлэлийн үзэл хандлагын "4X" загвар, матриц (Х.Тамир, 2021)

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯᠤ ᠶ᠋ᠢᠨ
ᠵᠢᠨᠡᠭᠦᠨᠠᠨ ᠵᠢᠰᠢᠨ
ᠰᠤᠷᠭᠠᠯᠠᠮᠤ ᠨᠢᠶ᠎ᠠᠭ

№	Үйл ажиллагаа		1	2	3		1	2	3
	Нөхцөл Их сургуулийн хөгжлийн (4X) үзэл хандлага	Хөдөлгөч 3 зүйл	Хамтын зөв ЗАСАГЛАЛ	Харилцан ашиглах ОРЧИН НӨХЦӨЛ	Хүрэх үр дүнд суурилсан САНХҮҮЖИЛТ	Хэмжээсжүүлэх 3 зүйл	Стандартчилагдсан ЧАНАР	Сэтгэл ханамжийг эрхэмлэсэн ХҮРТЭЭМЖ	Сүүрь болохуйц өРТӨГ
Хөгжүүлэх гол 3 зүйл			Корпорэйт ба меритийн засаглалын хосолсон бүтэц, зохион байгуулалтыг нэвтрүүлэх, хөгжүүлэх				Стандартад суурилсан дээд боловсролын тогтолцоог нэвтрүүлэх, хөгжүүлэх		
1	Суралцах чадвартай, зөв хандлагатай ОЮУТАН	Суралцахуйг 21-р зууны шаардлагад нийцүүлэн зохион байгуулах	Их сургуулийн засаглалд оюутны оролцоог бодитой болгох, нэмэгдүүлэх	Оюутны үр дүнтэй сурах сургалтын (Hybrid) гибрид орчинг хөгжүүлэх	Сурах арга барил, зөв хандлага төлөвшил, суралцахуйн үр дүнг санхүүжүүлэх	Гарааны, ахицын, нэгдсэн үнэлгээг хэрэгжүүлэх, үр дүнг тогтмол хэмжих	Мэдлэг чадвар, хандлагын хүрээ буюу хүрэх түвшний стандарт	Элсэх, хослох болон давхар хөтөлбөрт суралцах сонголтыг бий болгох	Сурах үйл ажиллагааг тооцох өртөгийн аргачлал
2	Суралцахуйд суурилсан ХӨТӨЛБӨР		Сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд алба нэгжүүдийн чиг үүргийг чиглүүлэх	Хөтөлбөрийн үр дүнг хэрэгжүүлэх орчны зайлшгүй ба хүрэлцээтэй нөхцлийг хангах	Хөтөлбөрийн хэрэгжүүлэхэд бүх субъектийн оролцоог санхүүгийн хувьд бодитой дэмжих		Агуулга, арга зүй, үнэлгээ, орчны стандарт болон хөтөлбөрийг үнэлэх стандарт	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд нэг багшид оногдох оюутны тоог ОУ-ын жишигт хүргэх	Хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнг хэрэгжүүлэх, үнэлэх, орчин нөхцлийг өртөгжүүлэх
3	Суралцахуйг хөтлөх, судлаач БАГШ		Их сургуулийн ГТУ-г хангах багшийн загвар, оролцоо, нөхцлийг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх	4PBL-Асуудалд, Төсөлд, Дадлагад, Гүйцэтгэлд суурилсан арга зүйг хэрэгжүүлэх орчноор хангах	Багшлахуйн болон судалгааны ажлын үр дүнг хэмжих, үнэлж дүгнэх урамшуулах тогтолцоотой болох		ИС-ийн багшлахуйн судалгаа, чадвар, хандлагын хүрээ буюу багшлахуйн үйл ажиллагааны стандарт	ОУ-д хүлээн зөвшөөрөгдсөн судлаач эрдэмтэн багш нарын эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх	Багшлахуйн болон судалгааны үр чадварын нөөцийг өртөгжүүлэх
Хэрэгжүүлэх гол 3 зүйл			Судалгаанд суурилсан боловсролын болон нийгмийн үйлчилгээ бий болгох				Их сургуулийн үйлчилгээ, нийгэм болон олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдөх нөхцлийг бүрдүүлэх		
1	Хэрэгцээ хангах БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	Орчин үеийн Их сургуулийн үр өгөөж, үр нөлөөг бий болгох	Сонголттой, ухаалаг, шуурхай боловсролын үйлчилгээг үзүүлэх тогтолцоог хөгжүүлэх	Боловсролын нэмэлт үйлчилгээг чанартай, нээлттэй, уян хатан явуулах орчинг хөгжүүлэх	Боловсролын ухаалаг, шуурхай, чанартай үйлчилгээний орчин бий болгож хөгжүүлэх санхүүжилттэй болох	Судалгаа шинжилгээний ажлын үр нөлөө, өгөөжийг хэмжих, үнэлэх	Боловсролын үйлчилгээний ОУ-ын түвшинд нийцэх үндэсний стандартыг бий болгох	Зэргийн бус нэмэлт нээлттэй онлайн хөтөлбөрийг нэмж, сургалтын арга зүйг гибрид хэлбэрт шилжүүлэх	Боловсролын үйлчилгээний үе шат, үр дүн, үр нөлөө, орчин нөхцлийг өртөгжүүлэх
2	Хариуцлагатай НИЙГМИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ		ИС-ийн нийгмийн хариуцлагын хэм хэмжээ, түүний зохицуулалтыг бий болгож хэрэгжүүлэх	ИС-ийн нөөцийг ашиглан нийгмийн хөгжлийн төлөө үйлчлэх орчин, нөхцлийг бүрдүүлэх	Нийгмийн үйлчилгээг санхүүжүүлэх чиг үүрэг, санхүүгийн харилцааны тогтолцоог хөгжүүлэх		ИС-ийн зэрэглэл тогтоох шалгуур, стандартын шалгуурт оруулж үнэлэх тогтолцоо	ИС-ийн дэмжлэг хэрэгтэй байгаа нийгмийн бүлэгт хүрч ажиллах, зөвлөгөө туслах	ИС-ийн зориулалтад суурилсан нийгмийн үйлчилгээний чиглэлийг тодорхой болгож өртөгжүүлэх
3	Хэрэгжих боломжтой СУДАЛГАА, ШИНЖИЛГЭЭ		Судалгааны кластер бүтцийг бий болгох, үр дүнг хэрэгжүүлэх зохицуулалтыг тодорхой болгох	Судалгаа ажлыг чанартай гүйцэтгэх лабораторын орчинг ОУ-н жишигт хүргэх, хамтран ашиглах	ЭШ-ний үрт болон богино хугацааны үр дүнг санхүүжүүлэх тогтолцоог бий болгож хөгжүүлэх		Судалгааны ажлын бодит үр дүн, ОУ-д хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал	Хувь хүний болон нийгмийн хэрэгцээ шаардлагыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн судалгааг өргөжүүлэх	Судалгааны тодорхойлсон хүрэх түвшинг санхүүжүүлэх зардлыг тооцож, орлогыг бүрдүүлэх

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ ЯАМ

АНХААРЛАА ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА